

(/)

🏠 (/) > Musik, teater, film (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Elvis i Danmark

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/de-sidste-droemmere>)

Elvis i Danmark

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 1843

Del artikel: **f** (<https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/elvis-i-danmark>) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [http://www.historie-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/elvis-i-danmark)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/elvis-i-danmark](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/elvis-i-danmark)) **in**

(<http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/elvis-i-danmark&title=>)

Bertel Nygaard

Elvis i Danmark - 65 års populærkultur

Gads Forlag 2020

Elvis og dansk popkultur

Af Preben Etwil

Elvis i Danmark er en fanbog.

Men langt fra en af de mange, der er skrevet i al hast, og som kun har haft profit for øje.

Hvor mærkeligt det end lyder, er der her tale om en velgennemarbejdet historisk fortælling om, hvordan Elvis Presley (1935 -1977), både som konkret person og sanger, men også som et fælles vestligt kulturelt fænomen, har været med til at påvirke hele verdens populærkultur de seneste 65 år.

Bogen er, som der står i kolofonen fagfællebedømt, hvilket vi sige, at den af andre forskere, på ph.d.-niveau, er blevet bedømt til at have en videnskabelig kvalitet. Dette solide indtryk bekræftes også af, at bogen har ikke mindre end 43 siders informationsmættede noter og kilder. Læseren snyder faktisk sig selv, hvis disse noter springes over, da de både er kilde og forklaringer til mange af de forhold, der løbende beskrives i bogen. Bogens læsehastighed ville dog kunne have været øget betydeligt, hvis noterne (der er gode) havde været præsenteret i sammenhæng, og på samme side, som de relevante tekster.

Bogen er et godt bevis på, at videnskabelighed og god underholdning udmærket kan gå i spænd sammen, når forfatteren magter at skrive interessant og medlevende – og det gør Bertel Nygaard.

Elvis, der for øvrigt aldrig kom til Danmark, fik gennem sin karriere og ikke mindst sit efterliv en utrolig stor indflydelse på dansk populærmusik.

Der var folk, der elskede ham, og der var folk, der elskede at hade ham. Men det skiftede såmænd også over tid.

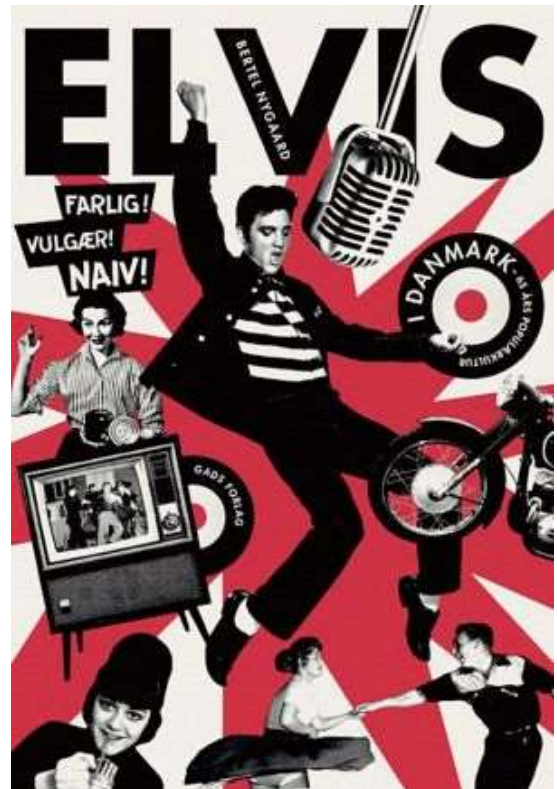
Blandt dem der startede med at elske ham, var der en del, der "forlod" ham, da beaten og ungdomsoprørets hårdtslående og mere syrede musik vandt frem. Men der var også mange af dem, der startede med at være kritiske, ja, ligefrem fjendtlige over for hans musik, der senere godt kunne se nogle kvaliteter i hans sangpræstationer. Især i nostalgis ufattelige klare lys. I sluttresserne og begyndelsen af halvfjerdserne var der flere af de tidligere kritikere, der nu syntes, at der alligevel var noget kvalitet og originalt over Elvis – især fra hans rebelske rock-og rul-periode i sluthalvtresserne.

Sådan kan man skifte standpunkt. Man har et standpunkt, til man tager et nyt.

Til historien hører, at Elvis i sluttresserne selv begyndte at påtage sig et mere tilbageskuende repertoire med klare rockreferencer. En såkaldt Rock-revival. Dette genetablerede rebelske element forsvandt dog definitivt i de sidste år af hans liv – måske fordi han i stigende grad begyndte at nedbryde sin egen fysik i et tiltagende narkomisbrug. Sluttelig endte han som en fedladet glittersvedende popsanger uden mission.

Men der er også historier i bogen, der viser, at der var fans, der bare holdt af og ved Elvis gennem alle årene – om det så var ben- og underlivsvrikkende Rock'n'roll, celebrity tårepersere, narkomisbrug eller bare dårlige B-film. Så var fandyrkelsen intens og intakt.

En kærlighed der er fortsat langt ind i hans efterliv, og som sandsynligvis først vil dø ud, når de der var teenagere dengang lukker deres øjne for sidste gang. Men Elvis vil til den tid, med stor sandsynlighed, glide ind i rækken af musikklassikere på linje med Frank Sinatra, Billie Holiday, Mile Davis, Beatles og mange flere.

Men et er sikkert: Elvis var GUD.

Ingen i samtiden – ung eller gammel - gik fri af Elvispåvirkningen.

Anmelderen selv var ikke gammel nok til rigtigt at huske hvordan Elvis-feberens første fanbølge rullede hen over Danmark i 1957-1958. Og alligevel husker han helt tydeligt, at et af hans forældres venner havde en søn, der måske var ti år ældre, og når vennerparret blev besøgt, hørte sønnen ikke sjældent forskellige meget højtspillede Elvisnumre, hvor det gik over stok og sten med bl.a. benspjæt over lænestole og sofabord. Forældrene, både anmelderens og vennerparrets, mente helt bestemt at sønnen var blevet angrebet af tiltagende vanvidsspastiske bevægelser – den såkaldte rok-og-rul-mani. Til gengæld var anmelderen selv meget fascineret over den begejstring og livsglæde denne nye sankt føj dans udtrykte. Anmelderen var på det tidspunkt 6-7 år gammel.

Elvis slog igennem i USA i 1956. Sangeren alle var på fornavn med. Han begejstrede det nye teenagepublikum, men chokerede i den grad sin meget lidt frisindede samtid af voksne.

I Danmark var det pga. valutarestriktioner stort set umuligt at købe amerikanske Elvis-plader, og det var kun ganske få forundt at kunne købe dem i Sverige, Tyskland eller England. Så det brede danske publikum hørte kun om "fænomenet Elvis" igennem små og ganske kritiske avis- og ugebladsnotitser.

Men undergrunden er som altid yderst underfundig. De få Elvis-plader der kom til Danmark, gik på omgang blandt de unge, og der opstod en lille eksklusiv skare af dedikerede Elvis-fans især omkring København. Denne fankultur skulle over relativ kort tid vokse sig stor og landsdækkende.

Det var især subkulturen, der fulgte med Elvis-feberen, der i første omgang fik pressens opmærksomhed: Anderøv, motorcykler og ikke mindst fest og ballade i gaden.

Bogens forfatter tager læseren med på en hæsblæsende kulturrejse med Elvis som fokuspersion. Det startede med, at forældregenerationen og småborgerskabet blev skræmt fra vid og sans over den larmende musik og den seksuelt frigjorte og frække optræden, men endte med, at Elvis himself blev store dele af det voksne publikums foretrukne popsanger. De unge havde, som man kunne forvente, fundet nye musikalske idoler at tiljuble. Hver generation har som bekendt deres egne pophelte. Men som altid er der nogle unge, der finder tilbage til deres forældres popidoler. Det skete såmænd også for Elvis.

Men der hvor Elvis virkelig har gjort en forskel, er at han, måske mere hans efterkommere, har formået at spinde guld på hans efterliv. Ja, langt mere end da han levede.

Bogens helt store styrke er, at Bertel Nygaard har pløjet tusindevis af danske avissider, ugebladshistorier og radio og tv-playlister igennem, for at give læseren en førsteklasses fornemmelse af samtidens opfattelse af Elvis-fænomenet og dets fankultur. Disse beskrivelser er hele bogen værd, og er et fremragende kildemateriale til at forstå, hvordan populærmusikken i virkeligheden blev oplevet af datidens læsere, radiolyttere og TV-kiggere.

Bogen er gennemillustreret med gode billeder - ofte over dårlig smag, men man fornemmer i høj grad gennem disse billeder den fandyrkelse, som Elvis i hele sin karriere var genstand for.

Bogen slutter af med en god oversigt over hvilke dansk- og engelsksprogede Elvis-biografier, Elvis-film og dokumentarfilm om Elvis, som Bertel Nygaard anbefaler til videre læsning og gennemsyn.

Det er rent guf for Elvis-entusiaster.

Så ønsker man at læse en fanbog om Elvis, der bygger på grundig historisk dokumentation, skal denne bog meget varmt anbefales.

Elvis er død, men lever stadig i mange folks hukommelse.

[Historie-online.dk, den 10. november 2020]